

VBE	
Organizavimas	
Kokia procedūra ir kokias VBE dalis reiks laikyti kandidatui, kuris mokėsi pagal senąją programą – nori iš naujo laikyti VBE buvęs mokinys?	Pagal naujus egzamino reikalavimus. Buvęs mokinys lietuvių kalbos ir literatūros (A) arba lietuvių kalbos ir literatūros (B) valstybinį brandos egzaminą laiko pagal tai, kurio bendrojo ar išplėstinio kurso Lietuvių kalbos ir literatūros bendrąją programą mokėsi. Prašymą dėl valstybinių brandos egzaminų dalių laikymo iki einamųjų metų lapkričio 25 d. buvęs mokinys pateikia mokyklos, išdavusios mokymosi pasiekimų pažymėjimą, vadovui. Kartu su prašymu būtina pateikti mokymosi pasiekimų pažymėjimą.
Kuriuo laiku mokiniai turės laikyti pirmąją dalį – kalbėjimo?	Pirmą LKL VBE dalį III gimnazijos klasės mokiniai, eksternai ir buvę mokiniai laikys 2025 m. vasario 18–21 d.
Kaip bus su mokiniais, kurie mokosi po mokymosi pertraukos ir nelaikė pernai pirmos egzamino dalies. Kada jie laikys, besimokydami 12 klasėje pirmos dalies egzaminą?	Pirmą LKL VBE dalį eksternai ir buvę mokiniai laikys kartu su III gimnazijos klasės mokiniais 2025 m. vasario 18–21 d.
Jei mokinys neišlaikys VBE, ar galės jį perlaikyti tais pačiais metais?	Valstybinio brandos egzamino antrą dalį pakartotinės valstybinių brandos egzaminų sesijos metu laiko: mokinys ir buvęs mokinys neišlaikęs lietuvių kalbos ir literatūros (A) arba lietuvių kalbos ir literatūros (B) valstybinio brandos egzamino pagrindinės valstybinių brandos egzaminų sesijos metu.
Jei mokinys mokėsi A lygiu, bet VBE neišlaikė A lygiu, ar galės perlaikyti B lygiu?	Perlaikys tuo pačiu A lygiu.
Kiek procentų valstybinio brandos egzamino vertinimo sudarys pirma dalis, o kiek antra?	Pirma dalis – 30 proc., antra – 70 proc.
Mokinys grįžęs iš užsienio į 12 klasę, nelankęs 11-os klasės, nelaikęs I tarpinio patikrinimo, tačiau ruošiasi laikyti antrą egzamino dalį. Kada jis gali išsilaikyti pirmą egzamino dalį (kalbėjimą, praleistą 11-oje klasėje)?	Pirmą LKL VBE dalį kandidatas laikys 2025 m. vasario 18–21 d.
Ar tikrai negalima perlaikyti lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmos dalies? Jei galima kitų dalykų, kodėl šio negalima?	Priimtas sprendimas, kad perlaikoma tik antra lietuvių kalbos ir literatūros VBE dalis.
3 val. per mažai LKL VBE rašymo užduočiai.	Antrai lietuvių kalbos ir literatūros VBE daliai skiriamos 4 val.
Ar antroje VBE dalyje rašiniai vis dar bus rašomi ranka?	Antra VBE dalis vyks tradiciniu būdu, mokiniai rašys ranka į atsakymų lapą.

Ar LKL abiejų lygių (A ir B) antroji egzamino dalis bus vertinama centralizuotai?	Taip.
Mokinys praėjusiais metais Lietuvių kalbą ir literatūrą mokėsi A lygiu, I patikrinimą laikė A lygiu. 12 kl. perėjo į B lygį. Ar turės perlaikyti pirmą VBE dalį, o gal gauti A lygio taškai bus konvertuoti?	Mokinys VBE turės perlaikyti B lygiu.
Kiek taškų egzamino išlaikymo riba?	35
Dalykiniai	
Ar VBE pirmos dalies tekstai bus publicistinio stiliaus?	Taip, kalbėjimo daliai skirti tekstai bus publicistinio stiliaus.
Kada bus paskelbtos kalbėjimo vertinimo normos, išgraduotos į 30 taškų, ir rašinio vertinimo normos, išgraduotos į 70 taškų?	Šiuo metu yra paskelbtas lietuvių kalbos ir literatūros antros VBE dalies vertinimo kriterijų projektas. VBE rašymo užduočių turinio ir kalbos taisyklingumo vertinimo instrukcija (lentelės) 2024 (smm.lt) Planuojama, kad jis bus tvirtinamas, kaip ir ankstesniais metais, -iki einamųjų metų lapkričio mėn. vidurio. Egzamino pirmos dalies vertė yra 30 proc., antros dalies – 70 proc.
Kada planuojama patvirtinti VBE antros dalies vertinimo kriterijus?	Iki lapkričio 15 d.
O kaip raštingumas? Ar jis bus vertinamas?	Vertinimo kriterijų projektai paskelbti: VBE rašymo užduočių turinio ir kalbos taisyklingumo vertinimo instrukcija (lentelės) 2024 (smm.lt)
Ar mokiniai galės naudotis elektronine chrestomatijos versija?	Numatoma kreiptis į Lietuvių literatūros ir tautosakos institutą dėl „Elektroninės lietuvių kalbos ir literatūros chrestomatijos“ turinio atnaujinimo pagal atnaujintą bendrojo ugdymo programą.
Ar 11–12 klasės Chrestomatijoje, kuria per VBE antrą dalį galės pasinaudoti mokiniai, bus informacija apie autorius, ar bus pateikti tik kūriniai?	Informacija bus paskelbta vėliau.
Ar bus išsaugota nuostata, kad per antrą VBE dalį mokiniams bus pateikti tekstai interpretacijai iš privalomų literatūros kūrinių sąrašo?	Pereinamasis laikotarpis dėl šio klausimo apima šiuos ir 2025–2026 mokslo metus.
Kodėl bus pateikiamas tik pereinamuoju laikotarpiu ir tik 1 tekstas iš privalomų autorių? Kam tuomet išvis juos skaityti ir nagrinėti, jei per egzaminą neaišku kas bus...	Lietuvių kalbos ir literatūros BP numato mokinių analitinių ir kritinių gebėjimų ugdymą, didelį dėmesį skiria atidžiam teksto skaitymui ir teksto analizei. Teksto interpretavimo ir probleminio klausimo svarstymo užduotyse bus tikrinamos ne tik literatūros istorijos žinios (jos svarbios pasitelkiant kontekstus), bet būtent teksto analizės įgūdžiai, todėl

	užduotyse analizuoti gali būti pateikti pamokose nebūtinai nagrinėti tekstai (ar jų fragmentai).
Gal pereinamais metais visi tekstai, skirti interpretuoti, gali būti iš privalomos literatūros sąrašo? Nes dabar kyla klausimas, kam apskritai literatūros sąrašas, jei interpretuoti gali tekti bet ką?	„Kalbų valstybinių brandos egzaminų aprašo“ 19 punktas nustato, kad „pereinamuoju laikotarpiu (iki 2025–2026 mokslo metų) lietuvių kalbos ir literatūros [...] valstybinių brandos egzaminų užduotys rengiamos, vadovaujantis bendrosiomis programomis, atsižvelgiant į pereinamojo laikotarpio ugdymo turinio kaitos ypatumus“ (ugdymo procese nenagrinėtas mokymo(si) turinys neįtraukiamas).
Ką reiškia iš privalomų? Juk daug kur galima laisvai rinktis?	Privalomi autoriai ir / ar kūriniai yra tie, kurie BP įvardyti ne kaip pasirinktini, o kaip būtini perskaityti. Pasirinktini autoriai ir / ar kūriniai nurodyti įrašų skliaustuose, kad reikia pasirinkti vieną ar kelis iš nurodytųjų, arba pateikti su žodžiu „arba“. Privalomieji autoriai ir / ar kūriniai pateikti be pasirinkimo galimybės, tarkime, Kristijono Donelaičio „Metai“.
O probleminiam klausimui svarstyti bus tekstas tik iš privalomų kūrinių, o ne iš pasirenkamų?	Pereinamuoju laikotarpiu (2025–2026 mokslo metais) brandos egzamino užduotyje bus pateikiamas vienas literatūros tekstas (fragmentas) iš privalomų kūrinių.
Praėjusiais metais minėta, kad nagrinėjant probleminį klausimą, nebus privaloma remtis pateiktu tekstu.	Jeigu pateiktu tekstu (fragmentu) visai nesiremiam, pagal vertinimo instrukcijų projektą skiltyje „Argumentavimas, rėmimasis pateiktu tekstu ir kultūrine patirtimi“ maksimali taškų suma, kurią galima gauti – 2 taškai.
Netiesa, kad probleminio klausimo svarstyme privaloma remtis duotu kūriniu: net jei visiškai nesirems kūriniu, o parašys seną gerą samprotavimo rašinį pagal duotą temą, tai praras tik 5 taškus iš argumentavimo vertinimo, o temos ir problemos plėtotė gali būti įvertinta maksimaliai.	Taip, bet nepamirškime, kad už turinio vertinimą gaunami taškai dauginami iš 2,625, taigi prarandamų taškų yra daugiau.
Aš supratau, kad tik pereinamuoju laikotarpiu (1–2 metai) bus privalomas autorius (kūrinys)? Vėliau nebebus nieko privalomo?	Lietuvių kalbos ir literatūros bendroji programa numato mokinių analitinių ir kritinių gebėjimų ugdymą, didelį dėmesį skiria atidžiam teksto skaitymui ir teksto analizei. Teksto interpretavimo ir probleminio klausimo svarstymo užduotyse bus tikrinamos ne tik literatūros istorijos žinios (jos svarbios pasitelkiant kontekstus), bet būtent teksto analizės įgūdžiai, todėl po pereinamojo laikotarpio užduotyse analizuoti gali būti pateikti pamokose nebūtinai nagrinėti tekstai (ar jų fragmentai). Šios pereinamojo laikotarpio pagalbos tikslas – pratinti mokinius ir mokytojus prie originalaus egzamino užduoties formato su nežinomais tekstais (tekstų fragmentais).
Kur probleminio klausimo svarstymo vertinimas?	Probleminio klausimo svarstymo instrukcijos projektas, pasiekiamas čia: VBE rašymo užduočių turinio ir kalbos taisyklingumo vertinimo instrukcija (lentelės) 2024 (smm.lt)

Kelių autorių kūryba probleminio klausimo svarstymo rašinyje turi būti aptarta?	Rašinyje privaloma svarstyti remiantis pateiktu tekstu ir įvairiais kultūriniais kontekstais. Išsamiai autoriaus kūrybos aptarti nėra privaloma, neprivaloma aptarti ir kitų autorių kūrybos.
Dabartinis interpretacijos rašinys nuo ankstesniojo skiriasi tuo, kad dabartiniame reikės atskleisti kokį nors interpretacinį aspektą, kad analizė būtų kryptinga.	Gerai ir geriausi interpretacijos darbai visada tokie ir buvo – turintys kryptingą nagrinėjimo aspektą.
Ar mokiniai negalės patys rinktis aspekto, jei netiks pasiūlytasis?	Galės rinktis patys.
Pateiktuose interpretacijos pavyzdžiuose yra pateikta gili autorių lyginamoji analizė. Ar ji būtina, ar galima analizuoti kaip žanro raišką?	Lyginamoji analizė interpretacijos rašinyje nėra būtina. Jeigu kitų autorių kūrinių kontekstai atrodo tinkami ir tikslingi, juos rašinyje galima pasitelkti. Jeigu remiamasi kitais kontekstais (kultūriniu, istoriniu, socialiniu ar kt.), nebūtina nagrinėti literatūros istorijos konteksto ar kitų autorių kūrybos. Verta atkreipti dėmesį į esančių lentelių skiltį „Galimybės“. Lenteles galima rasti Aukštesniojo lygio (probleminio klausimo) darbų pavyzdžiai ir vertinimas (4) R (1) (smm.lt)
Ar bus interpretacijai skirtų seminarų?	Taip. Nuo spalio mėnesio prašome dalyvauti konsultacijose Jums rūpimais klausimais.
Kokie yra kultūriniai kontekstai?	Kultūriniai kontekstai – tai mokinio ar mokinės apsiskaitymas plačiąja prasme: kiti literatūros kūriniai, matyti spektakliai, filmai, parodos ar pan. Vertėtų pažiūrėti NŠA paskelbtus pavyzdžius ir komentarus, ten paaiškinta, kaip remtis kontekstu (nebūtinai autoriaus).
Ar interpretacijai bus skirti poezijos tekstai?	Galima teigti, kad poezijos tekstas tikrai gali būti, nes nurodyta, kad bus pateikiami skirtingo žanro tekstai.
A lygio rašinio žodžių skaičius sumažintas iki 450, o kodėl nesumažintas B lygio – lieka 400?	Mažesnis žodžių skaičius neleistų deramai atskleisti temos.
Koks tikslas dėti nežinomus autorius? Juk egzaminas turi būti iš to, ką mokinys mokosi, o ne kažkoks „orinis“...	„Kalbų valstybinių brandos egzaminų aprašo“ 19 punktą nustato, kad „pereinamuoju laikotarpiu (iki 2025–2026 mokslo metų) lietuvių kalbos ir literatūros [...] valstybinių brandos egzaminų užduotys rengiamos, vadovaujantis bendrosiomis programomis, atsižvelgiant į pereinamojo laikotarpio ugdymo turinio kaitos ypatumus (ugdymo procese nenagrinėtas mokymo(si) turinys neįtraukiamas). Lietuvių kalbos ir literatūros bendroji programa numato mokinių analitinių ir kritinių gebėjimų ugdymą, didelį dėmesį skiria atidžiam teksto skaitymui ir teksto analizei. Teksto interpretavimo ir probleminio klausimo svarstymo užduotyse bus tikrinamos ne tik literatūros istorijos žinios (jos svarbios pasitelkiant kontekstus), bet būtent teksto analizės įgūdžiai, todėl užduotyse analizuoti gali būti pateikti pamokose nebūtinai nagrinėti tekstai (ar jų fragmentai).
PUPP	
Kur rasti PUPP užduočių pavyzdžius?	BETA ITS Informacinė elektroninio testavimo sistema (etestavimas.lt) arba https://www.nsa.smm.lt/egzaminai-ir-pasiekimu-patikrinimai/pupp/uzduociu-pavyzdziai/ Rekomenduojama naudotis Chrome naršykle.

Ar PUPP pavyzdžiais laikytinos 2023–2024 užduotys esančios Beta sistemoje?	Ne. Nauji užduočių pavyzdžiai įkelti BETA ITS Informacinė elektroninio testavimo sistema (etestavimas.lt).					
Kada bus laikomas PUPP?	Pagal tvarkaraščio projektą numatoma 2025 m. gegužės 8 d. Pakartotinė sesija – 2025 m. birželio 18 d. DĖL 2024–2025 MOKSLO METŲ PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMŲ TVARKARAŠČIO IR VYKDYMO BŪDO P... (lrs.lt)					
Ar teisingai supratau, kad nebelieka PUPP kalbėjimo dalies? Ar kitos dalys lieka tokios pat?	Kalbėjimo dalies nelieka. <table border="1" style="width: 100%;"><tr><td style="text-align: center;">Pasiekimų ir mokymo(si) turinio sritys</td></tr><tr><td>Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas</td></tr><tr><td>Kalbos pažinimas ir vartojimas</td></tr><tr><td>Rašymas ir teksto kūrimas</td></tr><tr><td>Iš viso taškų procentais</td></tr></table> PUPP užduoties aprašo projektą rasite: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2024/09/PUPP_uzduociu_aprasas_Kalbos.pdf	Pasiekimų ir mokymo(si) turinio sritys	Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas	Kalbos pažinimas ir vartojimas	Rašymas ir teksto kūrimas	Iš viso taškų procentais
Pasiekimų ir mokymo(si) turinio sritys						
Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas						
Kalbos pažinimas ir vartojimas						
Rašymas ir teksto kūrimas						
Iš viso taškų procentais						
Kodėl iš PUPP atsisakyta kalbėjimo dalies?	Todėl, kad kiek daugiau nei po pusmečio III gimnazijos klasėje yra kalbėjimas pirmoje VBE dalyje.					
Ar bus paruoštos skaidrės apie PUPP?	Šiuo metu informacija ruošiamą, numatoma ir konsultacija.					
Ar PUPP bus kirčiavimas?	Taip, gali būti.					
Kokia yra šiemet PUPP svarba: ypač, jei jų neišlaiko? Kaip tai atsilieps mokiniams, norintiems stoti į 11 kl?	PUPP rezultatas yra būtina sąlyga gauti pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo pažymėjimą. Slenkstinio pasiekimų lygio rezultato reikalavimas, kad galėtų mokytis pagal Vidurinio ugdymo programą yra nukeltas 2 metams.					
NMPP						
Kada planuojami patvirtinti aprašai aštuntokų pasiekimų patikrinimui?	Šiuo metu jis yra paskelbtas teisės aktų informacinėje sistemoje TAIS ir laukiama visuomenės pastabų.					
Kokios užduotys bus 8 klasės patikrinime?	Užduotį sudaro skaitymo, kalbos pažinimo ir teksto kūrimo pasirenkamojo ir trumpo atsakymo klausimai. Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas (20 taškų). Kalbos pažinimas (10 taškų). Teksto kūrimas ir komponavimas (10 taškų). Teksto kūrimui ir kalbos pažinimui pateikiami klausimai, kuriais patikrinami teksto komponavimo ir redagavimo gebėjimai, pvz., temos supratimas ir interpretavimas, tinkamas kalbos priemonių vartojimas, siekiant teksto taisyklingumo, aiškumo, rišlumo.					
Kokia bus rašymo užduotis 8 kl. NMPP?	Teksto kūrimui ir kalbos pažinimui pateikiami klausimai, kuriais patikrinami teksto komponavimo ir redagavimo gebėjimai, pvz., temos supratimas ir interpretavimas, tinkamas kalbos priemonių vartojimas, siekiant teksto taisyklingumo, aiškumo, rišlumo.					

	NMPP užduočių aprašo projektas: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2024/09/NMPP_uzduociu_aprasas_Kalbos_8_klase_09.pdf
Norėtume, kad 8-okai galėtų pabandyti užduotis atlikti testavimo aplinkoje.	NMPP užduoties dalį, skirtą lavinti skaitymo, teksto supratimo ir literatūros bei kultūros pažinimo gebėjimus, galima atlikti BETA sistemoje BETA ITS Informacinė elektroninio testavimo sistema (etestavimas.lt), pasirinkus ankstesnių metų NMPP 8 kl. užduotis.